

001	06	16	26	36	46	56	61	7	13	19	25	32	39	46	53	60	67	74	81	88	95	100
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22

Keskiviikkona 15. elokuuta 2012

MAASEUDUN TULEVAISUUS

13

VILJA TEEMA

Jo puintiaikaan kannattaa kiinnittää huomiota siihen, että eri laadut laitetaan eri siloihin. MAATALOUSYLITARKASTAJA JUKKA VIROLAINEN, VYR

Punahometta tänä vuonna vähän

Lämmin ja märkä sää saattaa vielä heikentää tilannetta.

.....

Vileä sää on pitänyt viljakasvustojen punahomeet kurissa, vaikka kesä on ollut paikoin hyvinkin märkä.

Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen MTT:n riskiennusteen mukaan kauran ja ohran DON-toksiiniriski näyttää pieneltä.

”Lämpimimmillä alueilla voi olla riskiä, mutta sekään ei ole iso. Pahoja laatuongelmia ei pitäisi tulla, jos sää pysyy koh- tuullisen kuivana”, vanhempi tutkija **Päivi Parikka** MTT:ltä sanoo.

Homekasvustoja on tavattu vähän ja niistäkin pääosa sel- laista lajia, joka ei muodosta tyypillisesti tutkittuja toksine- ja.

”Homeita on silmiin pistävän vähän verrattuna viime vuo- teen, joka oli oikein homevuosi. Tietysti lopullinen tilanne näh- dään vasta korjuun jälkeen”, Parikka toteaa.

Myös T-2- ja HT-2-toksiinin riski on todennäköisesti pieni.

Myöhäinen puinti lisää riskiä

Kasvustojen myöhäisyys ja pit- källe venyvä puinti lisäävät punahomeriskiä, varsinkin jos sää jatkuu sateisena.

Suurin riski kohoaville toksii- nipitoisuuksille on Satakunnan, Pirkanmaan, Keski-Suomen, Pohjois-Savon ja Pohjois-Kar- jalan alueilla.

Parhaiten punahomeilta ovat suojaassa hyvässä kasvussa ole- vat ja terveellä kylvösiemenellä

Lakoontunut kasvusto kuivuu hitaasti sateen jälkeen.

perustetut kasvustot, joiden taustalla on hyvä viljelykierto, vilja- alan yhteistyöryhmän (VYR) raportissa todetaan.

Mikäli sato valmistuu ajoissa, ennakkotuloksia viljan home- toksiinipitoisuuksista saadaan syyskuun puolivälissä ja lopul- liset tulokset valmistuvat loka- kuun loppuun mennessä.

Runsa hometartunta ei välttämättä tarkoita kohonnei-

ta toksiinipitoisuuksia, mutta selvästi homeisen viljan käyttöä elintarvike- tai rehukäyttöön tulee välttää.

Erityisesti siat ja hevoset se- kä yleisesti nuoret eläimet ovat herkkiä hometoksiineille.

Eläimille toksinit aiheuttavat

pitkäaikaisessa altistuksessa

tuotoksen laskua, vastustusky-

vyn heikkenemistä ja hedelmä-

lisyshäiriöitä.

Lajittelusta ja kuivauksesta apua

Toksiiniriskiä voidaan alentaa kuivamalla vilja nopeasti ja huolellisesti alle 14 prosen- tin kosteuteen. Lisäksi hyvät varasto-olosuhteet varmistavat laadun säilymisen.

”Jo puintiaikaan kannattaa kiinnittää huomiota siihen, että eri laadut laitetaan eri siloihin. Laatu vaihtelee tällaisena ke-

Punahomeiden tuottamat merkit- tävimmit toksini- ovat deoksini- valenoli (DON), T-2- ja HT-2-toksiinit ja tsearalenoni.

sänä varmasti laidasta laitaa-”, maatalousylitarkastaja **Jukka Virolainen** VYR:stä sanoo.

Sadon laatua voi parantaa myös lajittelulla.

Pienet, surkastuneet jyvät ovat usein punahomeen tar- tuttamia ja sisältävät korkeita hometoksiinipitoisuuksia. La- jittelu kannattaa tehdä jo ennen ennakkonäytteen lähettämistä. ”Ennakkonäytteiden mer-

Kesän sateet ja kosteus ovat lisänneet verkkolaikkua.

kitys kasvaa, kun puimaan päästään myöhään ja laatu vaihtelee. Näytteistä saadaan kuvaa, millaista viljaa on tulos- sa ja kaupankäynti helpottuu”, Virolainen sanoo.

Laikkutaudit viihtyneet viileässä

Punahomeiden sijaan etenkin laikkutauteja on tänä kesänä ollut runsaasti.

Ne menestyvät hyvin koste- assa, mutta kylmässä säässä, Parikka kertoo.

Laikkutaudit ovat aiheutta- neet jopa satovahinkoja. Lisäksi riski niiden tarttumisesta myös ensi vuoden satoon on suuri.

”Jos käyttää omaa siementä, se kannattaa peitata. Lisäksi kannattaa harkita viljelykiertoa ja kyntöä.”

TERHI TORIKKA

Puintiajan sää määrää viljan laadun

Jos kasvusto on heikkoa ja saa- nut liikaa vettä, ei siitä saada hyvää satoa eikä laatua, tuumii erikoistutkija **Ari Rajala** Maa- ja elintarviketalouden tutkimus- keskus MTT:stä.

”Hyvässä kasvustossa laatu- kin on usein kohtuullinen.” Ra- jalan mukaan laatuarvot tässä vaiheessa ovat kuitenkin vielä arvailuja.

Puintikauden sateinen sää vaikuttaa suuresti laatuun. Sade viivästyttää puinteja ja laskee leipäviljojen sakolukua. ”Jos kasvustot eivät pääse kuivu- maan sateiden välissä, lisääntyy täkkäidäntä, etenkin lakopai- koissa.”

Öljykasvien sadonkorjuu ve- nyy tänä syksynä pitkälle. ”Osa myöhään kylvetyistä pelloista kukkii vielä.” Rypsin ja rapsin lehtivihreäpitoisuus voi jäädä korkeaksi, jos puinti venyy.

”Kaikki riippuu siitä, kuinka kuiva elokuu ja syyskuun alku on tulossa.”

Evira tutkii sadon laatua

Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran Kasvianalytiikan yksikön viljajaoston laboratoriossa val- mistaudutaan ottamaan vastaan viljelijöiden lähettämiä vilja- näytteitä.

Tutkija **Anne Mänttälä** ei läh- de vielä tässä vaiheessa ennusta- maan, millainen tulevan sadon laatu tulee olemaan. ”Mielen- kiinnolla odotamme minkälaista vaihtelu ja alueelliset erot tule- vat olemaan.”

Ensimmäisiä näytteitä odo-etaan elokuun lopulla. Pääsato- kausi ajoittuu syyskuuhun.

Mänttälän mukaan loppuke- sän ja puintikauden sää voi vielä vaikuttaa sadon laatuun.

Tärkeimpiä leipäviljojen laatutekijöitä ovat valkuaispi- toisuus, sakoluku ja hehtolit- rapaino. Rehuviljoilla ja suuri- mokauralla hehtolitrapainolle on omat minimivaatimuksensa. Mallasohralla tärkeimmät luvut

ovat lajitteluaste, itävyys ja val- kuaispitoisuus.

Laatuvaatimukset saattavat vaihdella ostajan ja tarjolla ole- van sadon mukaan.

Laatuseurannasta kokonaiskuva

Heinäkuun lopulla parituhatta viljelijää sai Eviran Kasvianaly-

tiikan yksiköltä postin mukana näytepynnön viljasta. Näyte- pynnöt on lähetetty Maa- ja metsätalousministeriön tieto- palvelukeskuksen Tiken maati- larekisteristä satunnaisotannalla pöimituille viljelijöille.

Laatuseurantaan kuuluvien viljelijöiden lähettämistä näyt- teistä analysoidaan kullekin

viljalajille tärkeimpiä käyttö- laatuun vaikuttavia tekijöitä. Viljelijöiden lähettämien ja Eviran analysoimien näytteiden perusteella saadaan kokonais- kuva vuosittaisesta kotimaisen viljasadon laadusta.

Evirasta toivotaan mahdolli- simman monen näytepynnön saaneen viljelijän osallistuvan

tutkimukseen, jotta tältä vuo- delta saadaan myös kerätyksi kattava aineisto.

Viljasadon laatuseurannassa tarkastellaan alueellisia ja la- jikkeiden välisiä eroja. Lisäksi selvitetään muun muassa eri viljelymenetelmien vaikutusta laatuun ja satoon näytteiden taustatietojen perusteella.

Jokaiselle näytteen lähettä- neelle ja taustatietolomakkeen täyttäneelle viljelijälle lähete- tään tiedot omien näytteiden tuloksista.

Näytteistä määritetään Eviran laboratoriossa viljalajista riip- puen hehtopaino, valkuaispitoi- suus, kostea sitko, sakoluku ja tärkkelys. Suuresta osasta näyt-

teitä tutkitaan myös jyväkoko ja rikkapitoisuus. Luomuviljalle on tänä vuonna ensimmäistä kertaa oma laajempi laatuseuranta. Tuloksista tiedotetaan syksyl- lä lehdissä ja viikoittain Eviran internetsivuilla. Laatuseurantaa on tehty jo vuodesta 1966 lähti- en.

SAARA NIKKARI

VALMIINA VILJAKAUPPAAN!

K-maatalous on paikallinen, kotimainen ja luotettava kumppani satosi markkinointiin.

- Etsimme sadollesi parhaan käyttökohteen joko kotimaasta tai viennistä
- Meillä on vakiintuneet asiakassuhteet niin Suomessa kuin vientimarkkinoillakin

Toimita edustavat esinäytteet analysoitavaksi heti puinnin jälkeen.

Katso Koneviestin testi! (KV 6/2012)

wile

WILE 78 Murskaava viljan-kosteusmittari

- Asteikko yli 20 kasvilajille
- Mittausalue 3-40%
- Mittaustulos alle 20 sek.

472⁰⁰

Raj. erä!

14.555,-

alv 0% (17.900,- alv. 23%)

+toim.kulut

Multiva

Multiva TR 190 Farmer viljavaunu

- Kantavuus 15 tn, lavan tilavuus 19 m³
- Koko perävaunun rakenne
- Ruukin laatuterästä
- 2-napajarrut ja hydr. takalaita
- 550/45-22,5 -renk. (kuvassa eri renk.)

LISÄETU 1:

TR190 viljavaunun ostajalle Maksuaikaa 15.12.2012 asti!

LISÄETU 2:

TR190 ostajalle rullapeite 1.069€

alv 0% (1315,- alv. 23%. Norm. 2315,-. Koskee uusia kauppaja.)